

ความร่วมมือไทย - ซาอุดีอาระเบีย

มุมมองความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) กล่าวได้ว่าซาอุดีอาระเบียเป็นประเทศที่มีบทบาทนำในภูมิภาคตะวันออกกลางและถือได้ว่ามีบทบาทนำในกลุ่มประเทศ Gulf Cooperation Council (GCC : ซาอุดีอาระเบีย คูเวต สหรัฐอาหรับเอมิเรต การ์ตา บาเรนห์ โอมาน) และสันนิบาตอาหรับ (Arab League) ครอบคลุมพื้นที่ทั้งตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ รวมทั้งเป็นที่ตั้งของสำนักเลขาธิการขององค์การความร่วมมืออิสลาม (The Organization of Islamic Cooperation : OIC) ซึ่งเป็นเวทีสำคัญทางการเมืองระหว่างประเทศ โดยปัจจุบันซาอุดีอาระเบียได้ดำเนินนโยบายมองตะวันออก (Look East) ที่มุ่งเน้นการสร้างความเป็นมิตรกับประเทศในเอเชียมากขึ้นโดยเฉพาะประเทศในอาเซียน เพื่อสร้างดุลยภาพทางการเมืองระหว่างประเทศและมุ่งขยายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากนโยบายลดการพึ่งพาน้ำมันหันมาส่งเสริมด้านการค้าการลงทุนในภาคบริการและการท่องเที่ยวมากขึ้นภายใต้แผนพัฒนาวิสัยทัศน์ซาอุดี 2030 (Saudi Vision 2030) ไม่ว่าจะเป็นการสร้างเมืองใหม่ที่เรียกว่า “นีอุม” (Neom) ซึ่งเป็นเมืองอนาคตแห่งใหม่ ไฮเทค เป็นเขตปกครองพิเศษอุตสาหกรรมดิจิทัล การใช้พลังงานลมและแสงอาทิตย์ โดยเปิดโอกาสให้กับนักลงทุนจากภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศรวมทั้งการเพิ่มความสามารถของประเทศในการรองรับมุสลิมจากทั่วโลกในการแสวงบุญในพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์ให้มากขึ้น รวมทั้งการที่องค์การยูเนสโกได้ประกาศให้ “อัลลูลา” เป็นแหล่งมรดกโลกทำให้ซาอุดีอาระเบียได้สร้างสถาปัตยกรรมเพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือ " Maraya Concert Hall”

ความสัมพันธ์ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย มีความเด่นชัดขึ้น เมื่อมีการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นครั้งแรกในรอบ 32 ปี เมื่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้เยือนซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 - 26 มกราคม 2565 โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องให้มีการปรับความสัมพันธ์สู่ระดับปกติและริเริ่มความตกลงร่วมทวิภาคีในด้านต่าง ๆ ต่อมา รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายดอน ปรมดีถวินัย) ได้เป็นหัวหน้าคณะนำผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชนไทยเยือนราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 15 - 19 พฤษภาคม 2565 เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือทวิภาคีภายหลังการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน ทั้งด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม อาทิ การจัดตั้งสภาความร่วมมือซาอุดี - ไทย การกำหนดให้มีแผนการขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (พ.ศ. 2565 -2567)

ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2565 เห็นชอบร่างแผนการขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (พ.ศ. 2565 -2567) เพื่อยกระดับความสัมพันธ์ไปสู่ระดับที่สูงขึ้น โดยให้ความสำคัญกับ 3 ส่วน คือ 1) ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง เพื่อจัดการกับความท้าทายด้านความมั่นคงข้ามชาติ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ 2) ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมโอกาสทางการค้าและการลงทุนในสาขาที่ทั้งสองฝ่ายมีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศบนพื้นฐานของนโยบายเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green (BCG) Economy) ของไทยที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ซาอุดีอาระเบีย ค.ศ. 2030 (Saudi Vision2030) 3) ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความเชื่อมโยงระหว่างกันให้มากขึ้นโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนสู่ประชาชนโดยการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ ความร่วมมือด้านการศึกษา การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจการจัดตั้งสภาความร่วมมือซาอุดี - ไทย เพื่อประสานงานและปรึกษาหารือในหัวข้อและประเด็นที่อยู่ในความสนใจร่วมกันในทุกมิติ และเป็นกลไกการดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนฯ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายเป็นประธานร่วม โดยประธานสภาฯ อาจจัดตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน ทั้งนี้ ประธานคณะกรรมการต้องมีระดับไม่ต่ำกว่ารัฐมนตรีช่วยว่าการหรือผู้ช่วยรัฐมนตรีหรือตำแหน่งอื่นใดตามที่ตกลงกัน

ในมิติด้านเศรษฐกิจ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2565 เห็นชอบต่อร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงและโอกาสทางธุรกิจ กฎหมายและกฎ ระเบียบ เกี่ยวกับโอกาสในการลงทุนโดยตรงและการเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนของทั้งสองประเทศ

สำหรับไทยแล้ว เมื่อพิจารณาถึงประเด็นความมั่นคงที่อาจมีการหารือร่วมกันเพื่อพิจารณาความเหมาะสม โดยซาอุดีอาระเบียมีกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลงานด้านความมั่นคงควบคู่กับหน่วยงานด้านความมั่นคงแห่งรัฐ (Presidency State of Security : PSS) ในขณะที่หน่วยงานไทยมี สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ประเด็นความร่วมมือที่อาจมีขึ้น อาทิ ด้านการข่าวกรอง (ความร่วมมือกับ General Intelligence Presidency) ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (ซาอุดีอาระเบียได้จัดตั้ง Saudi National Cybersecurity Authority ควรส่งเสริมประเด็นการสร้างขีดความสามารถและทักษะให้แก่ผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้เชิงปฏิบัติการ (know-how) ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์) ด้านป้องกันประเทศ (การแลกเปลี่ยนการเยือน การเสริมสร้างขีดความสามารถและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการป้องกันประเทศ) ด้านยาเสพติด (อาจจัดทำความตกลงว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบลำเลียงยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทและสารตั้งต้น) (Cooperation Agreement on Combating the Smuggling and Trafficking of Drugs, Psychotropic Substances, and Chemical Precursors) ด้านการค้ามนุษย์ ด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและด้านการฟอกเงิน

